

Z kroniki naukowej

UROCZYSTOŚĆ WRĘCZENIA DOKTORATÓW HONORIS CAUSA PROFESOROM KAROŁOWI JONCY I HENRYKOWI OLSZEWSKIEMU

Uniwersytet Europejski Viadrina we Frankfurcie nad Odrą nadał godność doktora *honoris causa* polskim Uczonym: prof. Karolowi Joncy z Uniwersytetu Wrocławskiego oraz prof. Henrykowi Olszewskiemu z Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu.

Uroczystość wręczenia tych najwyższych wyróżnień odbyła się 30 listopada 2001 r. w Sali Senatu Uniwersytetu Viadrina. Uczestniczyli w niej – obok władz rektorskich oraz władz Wydziału Prawa i pracowników Viadriny – rektorzy i dziekani macierzystych uczelni obu doktorów *honoris causa*, ich rodziny, przyjaciele i współpracownicy.

Uroczystość otworzył i wszystkich zgromadzonych powitał dziekan Wydziału Prawa prof. Uwe Scheffler. W swoim wystąpieniu mówił o związkach obu wyróżnionych badaczy z Uniwersytetem Europejskim we Frankfurcie oraz o ich zasługach w kształceniu polskich i niemieckich studentów, zarówno na Viadrinie, jak i w Collegium Polonicum w Ślubicach.

Prezydent Uniwersytetu Viadrina prof. Gesine Schwan powiedziała w swoim przemówieniu m.in., że nadanie godności doktora *honoris causa* to wyraz uznania dla naukowych, organizacyjnych i dydaktycznych dokonań Karola Joncy i Henryka Olszewskiego oraz dla macierzystych uczelni obu uczonych, które od początku ściśle współpracują z Uniwersytetem Viadrina.

Laudację wygłosił prof. Roland Wittmann, który charakteryzując sylwetki wyróżnionych profesorów podkreślił, że o skali badawczych dokonań świadczy m.in. ich członkostwo w Polskiej Akademii Nauk.

Przedstawiając dorobek naukowy prof. Karola Joncy powiedział, że jego badania koncentrowały się przede wszystkim na stosunkach polsko-niemieckich, historii Śląska i dziejach społeczeństw tego regionu. Podkreślił wielkie zasługi profesora jako wieloletniego redaktora naczelnego wydawanych w Opolu „Studiów Śląskich” oraz „Studiów nad faszyzmem i zbrodniami hitlerowskimi”, a także jako wydawcy zbiorów wielu źródeł.

Charakteryzując dorobek naukowy prof. Henryka Olszewskiego wskazał na jego wagę i wszechstronność. Liczne prace dotyczą przede wszystkim dziejów państwa i prawa Polski i Europy oraz historii myśli i idei, w tym znaczna liczba publikacji poświęcona jest przeszłości Niemiec. Laudator wskazał także na wielką rolę profesora w kształceniu studentów prawa nie tylko na poznańskiej uczelni, lecz także na uniwersytetach w Toruniu i Szczecinie, a od kilku lat także na Viadrinie. Podkreślał Jego zasługi jako naczelnego redaktora najważniejszego dla historyków prawa wydawnictwa jakim jest „Czasopismo Prawno-Historyczne”, którym kieruje już od ćwierćwiecza. Przypomniał także o związkach profesora Olszewskiego z Instytutem Zachodnim w Poznaniu, gdzie w latach 1980-1992 pełnił stanowisko przewodniczącego Kuratorium.

Po wygłoszonej laudacji prof. Uwe Scheffler wręczył obu profesorom dyplomy doktorów *honoris causa* oraz złożył gratulacje i życzenia dalszych dokonań i sukcesów.

Obaj doktorzy *honoris causa* podziękowali za wyróżnienia i wygłosili wykłady. Prof. Karol Jońca swoje wystąpienie zatytułowane *Nur Verstand und Redlichkeit helfen* poświęcił omówieniu uniwersyteckich tradycji i historycznych związków między niemieckimi uczelniami Frankfurter Viadrina i Leopoldine Breslau. Mówił o blaskach i cieniach okresu po 1811 r., kiedy to zlikwidowana została odrębność Viadriny, a uczelnia ta została włączona do Uniwersytetu Wrocławskiego.

Prof. Henryk Olszewski wykład *Der polnische Rechtsstaat und die Rechtskultur* poświęcił historycznym przesłankom państwa prawa w Polsce i polskiej kulturze prawnej. Próbował także odpowiedzieć na pytanie, czy zapisana w naszej konstytucji z 1997 r. zasada, że „Polska jest demokratycznym państwem prawa” to rzeczywistość, czy tylko postulat lub życzenie.

Wystąpienia doktorów *honoris causa* zakończyły oficjalną część uroczystości.

Krystyna Sikorska-Dziegłewska

INTEGRACJA EUROPEJSKA A GLOBALIZACJA DYLEMATY KRAJÓW EUROPY ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ

W dniach 21-22 lutego 2002 r. w Collegium Polonicum w Słubicach odbyła się konferencja naukowa poświęcona tematyce „Integracja europejska a globalizacja. Dylematy krajów Europy Środkowo-Wschodniej”, której organizatorami były Instytut Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM oraz Collegium Polonicum.

Interdyscyplinarność i wielowymiarowość tematu konferencji spowodowały, że zgromadziła ona naukowców wielu dyscyplin: politologów, ekonomistów, historyków oraz badaczy innych dziedzin nauki z wielu krajowych ośrodków akademickich (Krakowa, Lublina, Wrocławia, Gdańska, Katowic, Opola, Olsztyna, Szczecina, Białegostoku, Koszalina, Poznania) oraz z zagranicznych (Berlina, Kijowa, Sztokholmu, Mińska, Duisburga, Bocholt, Brna, Frankfurtu nad Odrą). W obradach uczestniczyli również praktycy zajmujący się tematyką stosunków międzynarodowych oraz osoby zainteresowane problemami poruszonymi przez poszczególnych prelegentów.

W czasie dwudniowych obrad starano się ukazać istotę globalizacji i integracji oraz wpływ tych procesów na życie społeczeństw Europy Środkowo-Wschodniej. Próbowano również określić skalę wynikających z nich zagrożeń, a także ukazać ich pozytywne dla świata i regionu konsekwencje. Ważnymi zagadnieniami poruszonymi w czasie wystąpień i dyskusji były również kwestie mediów i polityki informacyjnej oraz polityki społecznej w kontekście globalizacji i integracji, problemy polskiej polityki w dobie integracji ze strukturami UE oraz zagadnienia związane z regionalizacją jako elementem aktywności politycznej i jej związkami z globalizacją.

Językiem konferencji był język polski, a wystąpienia referentów oraz dyskusje były tłumaczone symultanicznie na język niemiecki, angielski i rosyjski.

Pierwszego dnia obrad plenarnych wygłoszono 14 referatów, w których prelegenci przedstawiali wybrane problemy globalizacji i integracji, ich tło historyczne i znaczenie dla jednoczącej się Europy.

Referat *Rozwój procesów o charakterze globalnym* wygłosił prof. dr hab. Czesław Mojsiewicz (UAM Poznań), w którym zwrócił uwagę na dominację ekonomii i kultury amerykańskiej nad innymi oraz na amerykańską gospodarkę światowej i kultury wielu krajów.